H. Maria Parochie Walcheren
Correspondentieadres: Lombardstraat 1, 4331 AA Middelburg
E-mail: secretaris@rkwalcheren.nl
Website: https://www.rkwalcheren.nl
Bankrekening: NL42INGB0000658670 t.n.v. H. Maria Parochie Walcheren

Verbinding

Parochieblad van de H. Maria Parochie Walcheren

75-jarig jubileum H.H. Petrus en Pauluskerk

5e jaargang, 6 september 2026 nummer 115

Op weg naar 100 jaar H.H. Petrus en Pauluskerk als Parochiekerk van de Heilige Maria Parochie Walcheren

De H.H. Petrus en Pauluskerk is gebouwd als deel van de wederopbouw van Middelburg nadat er in mei 1945 een einde kwam aan de tweede wereldoorlog. Rondom de kerk verrezen meer gebouwen met een katholieke signatuur. In die tijd werd het gebied dan ook wel als het 'Klein Vaticaan' getypeerd, vertelde Johan de Koning bij de presentatie van zijn boek Metamorfose, De wederopbouw van Middelburg. De Petrus en Pauluskerk is gebleven, andere gebouwen zijn vervangen of hebben een andere functie gekregen. Tijden blijven in beweging.

De H.H. Petrus en Pauluskerk als plek voor verbinding

We mogen ons erin verheugen dat het kerkgebouw voor velen een plek is gebleven om te bezoeken. Sterker nog, het geloof en de kerk staan steeds meer in de belangstelling. Tegelijkertijd beleeft de een het geloof anders dan de ander en zijn er verschillende gebruiken die ook weer veranderen. Om dit samen te laten gaan zorgt wel eens voor een uitdaging voor ieder. In dat opzicht leven we in een boeiende periode wat het geloof en kerk-zijn betreft. Dan is het goed te beseffen dat allen het katholieke geloof belijden.

Bij de vraag of het goed gaat met de parochie kunnen we enkele hoopvolle ontwikkelingen waarnemen. De betrokkenheid van een aanzienlijk aantal parochianen groeit. We zien dat aan een toenemend aantal kerkbezoekers. Nieuwe vrijwilligers nemen taken over of initiëren nieuwe activiteiten. Het parochiebestuur krijgt waar nodig aanvulling. De financiële situatie van de parochie is wat verbeterd. De laatste jaren gebeuren er veel moedgevende dingen in onze parochie.

De H.H. Petrus en Pauluskerk blijft hopelijk voor velen en wordt voor steeds meer mensen een bijzondere plaats om te bezoeken en samen te komen, om te bidden of in stilte te vertoeven en voor het opsteken van dat ene kaarsje. Het streven blijft dat we steeds meer een gemeenschap vormen waarin ieder zich welkom en gewaardeerd voelt. Belangrijk is dat het kerkgebouw en parochie ruimte geven voor verbinding voor ieder en dat we verder werken aan het worden van een missionaire parochie.

Er zijn verschillende vragen om over in gesprek te gaan

Wie weet waar we over 25 jaar staan, wanneer we over 25 jaar het 100 jarig bestaan van de H.H. Petrus en Pauluskerk vieren? Nu weten we al 'Er is nog veel te doen'. De afgelopen jaren is het nodige aan de buitenkant van het kerkgebouw gebeurd (het vernieuwen was een grote en ook kostbare klus) met daarnaast het dagelijks openstellen van de Mariakapel.

De inzet is om ideeën voor aanpassing van het kerkgebouw gericht op wat meer comfort, om te zetten in concretere plannen en die de komende tijd te gaan realiseren. Ook de parochie

als geloofsgemeenschap vraagt steeds om pastorale zorg, onderhoud en vernieuwing en verdieping van het geloof. En daarmee hebben we onze geloofsgemeenschap in volle breedte in beeld en kijken we ook naar alle inzet en betrokkenheid bij vieringen en activiteiten in de Emmauskerk in Dishoek, in Verzorgingshuis Ter Reede' en in de Onze Lieve Vrouwe-kapel.

De komende tijd gaan we met elkaar in gesprek over hoe we de toekomst voor onze parochie voor ons zien, voor jong en oud. We hopen antwoorden te verzamelen op enkele vragen, zoals: Welke talenten zijn er aanwezig in onze parochie en kunnen mogelijk ingezet worden voor onze parochie? Wat mogen we verwachten van het geloof, van de parochie als geloofsgemeenschap en wat kunnen we nog meer betekenen voor elkaar? Kunnen we onszelf beter presenteren en daarmee toegankelijker zijn voor anderen? Hoe kunnen de parochianen en daarmee ook vrijwilligers meer worden betrokken bij de taken en de veranderingen in onze parochie? Hoe geven we invulling aan de pastorale nabijheid, voor kinderen, jongeren en senioren? Zijn er andere activiteiten gewenst voor grotere betrokkenheid van parochianen? Kunnen we de financiële positie van de parochie verder versterken? Hoe kunnen we ervoor zorgen dat de H.H. Petrus en Pauluskerk als kerkgebouw meer comfort biedt en wat kunnen we op korte termijn al doen?
De viering van het 75 jarig bestaan van de H.H. Petrus en Pauluskerk is een mooi startmoment voor het samen verzamelen van antwoorden op deze vragen, zodat we daarmee de toekomst van een missionaire parochie verder vorm kunnen geven.

Dankbaarheid

We zijn dankbaar voor alle betrokkenheid en inzet van velen, van parochianen die zich actief als vrijwilliger inzetten, van parochianen die wat meer op de achtergrond betrokken zijn. We zijn dankbaar voor het huidige pastoraal team als ook voor de voorgangers in het verleden.
In de komende tijd willen we aan 75 parochianen een blijk van waardering bieden voor hun jarenlange inzet, voor hun intensieve inzet sinds kort, als een dankjewel na een afscheid, als steun in de rug in bijzondere tijden en gewoon als waardering voor het steevast bezoeken van de vieringen. Er zijn ook parochianen die op een andere manier betrokken zijn bij onze parochie. Daarmee danken en eren we ook ieder ander die aan onze Heilige Maria Parochie verbonden is.

We wensen ieder een gezegende toekomst op weg naar 100 jaar H.H. Petrus en Pauluskerk als deel van onze gehele geloofsgemeenschap van de Heilige Maria Parochie Walcheren.
Namens het parochiebestuur van de Heilige Maria Parochie Walcheren

Ruud Louwes,
vicevoorzitter parochiebestuur

Van de pastoor

Begin dit jaar werden er voorzieningen aangebracht achter in de kerk bij de Maria kapel in de vorm van hekwerk. Daardoor werd het mogelijk om de kerk dagelijks veilig open te stellen voor mensen die even een kaarsje willen opsteken met daarbij een gebedje voor een bepaalde intentie; voorbijgangers, parochianen, toeristen, wie dan ook. Het maakt deel uit van ons streven om een open en gastvrije kerk te zijn. Sinds die tijd sta ik ’s morgens wat vroeger op voor het openen van de kerk, en sluit die ’s avonds ook weer af. Het is deel van mijn dagelijkse routine geworden.

Een katholieke kerk hoort zo mogelijk elke dag van de week open te zijn. In vele landen is dat ook het geval. Het is een bevoorrechte plaats om in het vaak drukke bestaan onze geest even te verheffen en Gods Tegenwoordigheid te zoeken, om even tot jezelf te komen, om even tijd te nemen voor de belangrijke gebeurtenissen in ons leven en de levens van onze geliefden, om datgene wat er speelt in ons hart neer te leggen bij God, en bij Maria, de Moeder van God, Onze Lieve Vrouw van den Polder. Zij is onze sterke Voorspreekster bij haar Zoon.

Vanaf de opgestelde ruimte heeft de bezoeker van de Mariakapel zicht zowel op het tabernakel waarin het Allerheiligste Sacrament wordt bewaard en waar altijd de godslamp brandt, alsook op de Mariakapel met daarin de geliefde en welbekende afbeelding van O.L.V. van den Polder. Het verheugt mij zeer, dat het parochie bestuur mijn vurige wens om deze kapel te realiseren heeft opgepakt. Dagelijks zie ik vanuit mijn werkkamer mensen de kapel in en uitgaan. Parochianen zowel als anderen, mensen uit verre landen die op bezoek zijn in Middelburg. Sommigen ontsteken een kaars, anderen vertoeven even in stilte in gedachten of gebed verzonken. Ik ben er ook regelmatig te vinden wanneer ik mijn morgen- of avondgebed bid. Met de openstelling van de Mariakapel komt onze kerk dichter bij het doel waarvoor ze gebouwd is, namelijk een plaats te zijn voor de ontmoeting met God.

Er wordt momenteel nog gekeken naar de mogelijkheid om het schilderij van Onze Lieve Vrouw van den Polder afdoende te beschermen tegen diefstal of beschadiging. Wanneer dat gerealiseerd is, kan ook toegang tot de kapel zelf gegeven worden, en kunnen bezoekers deze mooie kapel binnengaan om hun zorgen en/of dankzegging neer te leggen bij Maria. Mocht iemand suggesties hebben om de opengestelde ruimte te verfraaien, dan houd ik mij aanbevolen.

Een gelukkige keuze was het om het Geef-en-Neem- kastje van Caritas, met etenswaren, in de opengestelde ruimte te plaatsen. Ik zie dat het voorziet in een echte behoefte: er worden artikelen meegenomen en ook weer aangevuld. Het is een initiatief gebaseerd op vertrouwen. We laten zo zien dat ons geloof de hand reikt naar mensen die het een stuk minder hebben dan de meesten van ons.

Het is ook passend om hier te vermelden, dat dit jaar de vernieuwing van de dakgoten en afvoerbuizen van het hemelwater aan de zuidkant en de apsis van de kerk voltooid is. Twee jaar geleden werden de goten aan de noordkant van het gebouw reeds vernieuwd. U zult begrijpen dat dit groot onderhoud een aanzienlijke duit heeft gekost.
Maar om een levende en op de toekomstgerichte geloofsgemeenschap te zijn en te blijven moet je ook investeringen doen.

Graag wil ik van deze gelegenheid gebruik maken om mijn waardering uitspreken voor de klusgroep en de kerk-schoonmaak groep (die zich in het afgelopen jaar gevormd heeft). Die zorgen er samen voor dat kleine reparaties geschieden en dat het gebouw steeds schoon is. Zo ziet onze kerk er steeds fris en blinkend uit. De gezamenlijk gedragen zorg voor het kerkgebouw draagt bij aan het besef van samengedragen verantwoordelijkheid voor de geloofsgemeenschap in al haar facetten. Er komt veel kijken bij het parochie leven, en dan maken vele handen licht werk. Volgens mij heeft elk lid van de gemeenschap iets bij te dragen, ieder naar zijn of haar vermogen, groot en klein, kinderen jongeren en volwassenen.

Anno Domini 2026, Vijf en zeventig jaar na de inwijding van de Sint Petrus en Paulus kerk, zeggen we God dank voor de inzet van talloze parochianen die bewogen vanuit hun geloof in Jezus Christus de gemeenschap hebben ondersteund en bevorderd, en voor de velen die dat nog steeds doen. Dit zijn enkele van de vele hoopvolle tekenen die ervoor zorgen dat we de toekomst met vertrouwen tegemoet kunnen zien: Samen geloven, samen vieren, samen elkaar ondersteunen en samen ons blijven inzetten voor het welzijn van alle mensen in kerk en wereld. Moge God ons allen blijven zegenen.

Uw pastoor,

Thaddy de Deckere

GESCHIEDENIS VAN DE KERK

In het centrum van de historische stad bevindt zich aan de Lombardstraat het kerkgebouw van de H.H. Petrus en Paulus-parochie, die de bekende geloofsverkondigers als patroonheiligen heeft. " 't Is Petrus, aan wien Christus gaf te voeren zijnen herdersstaf; 't is Paulus, die met blakend hart der heidenen apostel werd" aldus een passage uit een lied ter ere van deze geloofsverkondigers. Hun afbeeldingen sieren de voorgevel van het kerkgebouw: St. Petrus met sleutels van de hemelpoort en St. Paulus met brieven en zwaard.

Beelden Henri van Haaren

Sint Petrus, de rots van de Kerk

De heilige Petrus, geboren als Simon, was een eenvoudige visser uit Galilea toen hij Jezus ontmoette. Jezus koos hem als een van zijn eerste discipelen en gaf hem de naam Petrus, wat "rots" betekent. Hij zei tegen hem: "Jij bent Petrus en op deze rots zal ik mijn Kerk bouwen" (Matteüs 16:18). Petrus was getuige van de grote momenten in het leven van Christus: de Gedaanteverandering, het Laatste Avondmaal, Jezus' arrestatie en ook zijn opstanding. Hoewel hij Jezus tijdens het lijdensverhaal drie keer uit angst verloochende, ontving hij vergeving van zijn Meester en werd hij een van de belangrijkste getuigen van de opstanding.

Sint Paulus, de apostel voor de volkeren

Paulus werd voor zijn bekering Saulus genoemd. Hij was een zeer ijverige farizeeër, die bekend stond om zijn vervolging van de eerste christenen. Maar op een dag, op de weg naar Damascus, kreeg hij een visioen van de opgestane Christus dat zijn leven op zijn kop zette. Van vervolger werd hij apostel. Paulus veranderde vervolgens zijn naam en begon aan een onvermoeibare evangelisatiemissie door het hele Romeinse Rijk.
(nieuwsbrief H. Damiaanparochie juni 2026)

De kerk dateert van 1951. Bij de oorlogshandelingen op 17 mei 1940 werd het hart van onze historische stad verwoest en ook de parochiekerk, toegewijd aan deze twee belangrijke apostelen, moest het ontgelden. Van de zgn. "Waterstaatskerk" aan de Noordstraat (bouw 1846) bleven slechts geblakerde muren overeind. Na een benarde tijd (de oorlog duurde in deze streken tot 1944 en daarna begon pas echt de noodzakelijke wederopbouw van de stad) slaagde het kerkbestuur, onder leiding van de voortvarende pastoor H.H. Snel (1944-1968) erin weer een kerkgebouw voor de kleine rooms-katholieke Middelburgse gemeenschap (circa 10% van de bevolking) te realiseren.

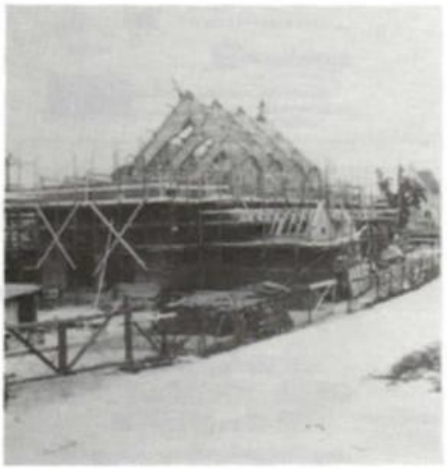

Foto's uit jubileumboekje 40 jaar bestaan kerk

Architect C.M. van Moorsel stond garant voor deze kerkbouw, een neo-romaans basiliekje, waarvan er nog weinig in ons land over zijn. Johan de Koning beschrijft in zijn boek Metamorfose dat de stijl niet tot de stroming van de Bossche School kan worden gerekend. De architect heeft in zijn ontwerpen meer aandacht besteed aan het rationele dan aan het spirituele, waar de Bossche School in uitblonk. De Gebr. van Heeswijk, aannemers-maatschappij te Best voerden de bouw uit.
Kleine toelichting op bouwstijlen van die tijd. In de bouwperiodena de tweede wereldoorlog, waarin dus de kern van onze stad werd herbouwd, vond een deel van de architecten zijn inspiratie in de stijl van de Delftse School, die uitging van het idee van de oude Hollandse stad: gebouwen met baksteen gevels uit de 16^{e}, 17^{e} en 18^{e} eeuw. De Bossche School is een kerkelijke zijtak van de Delftse School.

Consecratie kerk

De bisschop van Haarlem, Mgr. J.P. Huibers verrichtte de plechtige Consecratie op 5 juli 1951. Toen kon de Middelburgse parochiegemeenschap na een periode van elf jaar de noodkerk inruilen voor een echte kerk!

Het interieur

Het interieur is sober maar smaakvol ingericht. Tegen de achterwand van het priesterkoor bracht in 1958 de Middelburgse schilder Hans Heeren een "Laatste Oordeel" aan. In de kruisweggang in de zuidelijke zijbeuk bevinden zich voorstellingen van de lijdensweg van Jezus (zwart). De veertien staties - de veroordeling door Pilatus tot de graflegging - zijn reproducties van de bekende schilder Jan Toorop (1858-1928). In het begin van de twintigste eeuw vertoefde deze kunstenaar vaak in Domburg en bracht daar enkele van deze staties tot stand. Een bijzonderheid is de vijfde statie: "Jezus wordt gesteund door Simon van Cyrene" waarbij een Domburgse boer (als model heeft gestaan. De originele kruiswegstaties bevonden zich in de St. Bernulphuskerk te Oosterbeek.

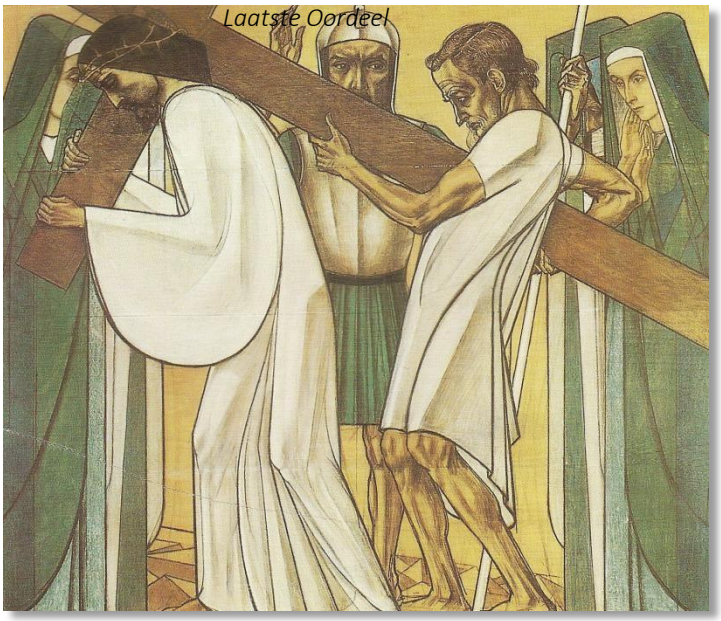

“ 03 maart 1917. ..”Ik heb weer een nieuwe Kruiswegstatie gereed, “Simon van Cyrenen..” Deze statie is weer goed rijp, expressief, sober en rijk van rust, lijn en kleur geworden. Heel mooi van kleur en expressie de figuren. ’t is goed bezonken, een heel arbeid aan gehad. Heb er heerlijk aan gewerkt.” *(de staties in onze kerk zijn zwart/wit)*
(https://jantoorop.com/ulftenaar-stond-model-voor-simon-van-cyrene/)

Verschillende liturgische voorwerpen, zoals de doopvont, de omlijsting van het schilderij van Onze Lieve Vrouw van den Polder, het ‘dak’ van het tabernakel en diverse kandelaars, zijn vervaardigd van koperrestanten, die gered zijn uit de in 1940 verwoeste kerk. De Duitse bezetters aasden op koper om dit aan te wenden voor minder vredelievende activiteiten. Een hoeveelheid kon worden achtergehouden en de kopersmid Bob Anink te Amsterdam wist hiervan liturgische voorwerpen te scheppen.

De foto's zijn rechtenvrij aan onze parochie gegeven door mevr. Diana Nieuwold van kerkfotografie.nl.

DE MARIA KAPEL

In de Mariakapel bevindt zich het schilderij van Onze Lieve Vrouw van den Polder. Hieraan is een legende verbonden:

'Omstreeks 1340 werd voor de kerk van Vrouwenpolder, enkele kilometers verwijderd van Middelburg, een schildering van Maria gewenst. Een schilder te Middelburg kreeg hiertoe de opdracht, maar slaagde in zijn opzet niet. Totdat een vreemdeling een schilderij maakte en onopgemerkt verdween. Een engel?

Met een feestelijke plechtigheid kreeg het schilderij een plaats in de Vrouwenpolderse kerk: Onze Lieve Vrouw van den Polder. Verschillende hoogwaardigheidsbeklederS, zoals Keizer Sigismund, Koning van Hongarije en Bohemen en Graaf Willem IV kwamen met hun gevolg ter bedevaart. In 1437 trok Philips de Goede van Bourgondië - hij verbleef in de Abdij te Middelburg - naar Maria van de Polder.

Bij een grote dijkval in 1494 is het schilderij, samen met de kerk, verdronken. Kort voor 1501 stond een nieuw bedehuis overeind, met een nieuwe wonderbare afbeelding - in de stijl van Quinten Metsijs (1465-1530) - van Maria zonder Kind. Bij de beeldenstorm in 1572 verdween het schilderij. Totdat men in 1926 tot de ontdekking kwam, dat dit in het bezit was van baron van Caloen de Basseghem te Brugge. Tijdens een plechtige ommegang aldaar werd het in genoemd jaar door Zeeuwse vrouwen en meisjes rondgedragen. De toenmalige pastoor Brügemann zette zich in om het schilderij naar de oorspronkelijke streek terug te brengen. Uiteindelijk stemde de baron toe en in 1931 werd het in het bijzijn van de schenker

op een eenvoudig altaar in de oude parochiekerk geplaatst. Het verdiende echter een sierlijk altaar en in 1932 kreeg het een plaats op een votiefaltaar.

In 1940 dienden de oorlogshandelingen zich aan. De Middelburgers werd aangeraden te evacueren, zo vertrok ook de pastoor met het schilderij uit de stad en werd het gered. In de noodkerk kreeg het hierna een plaats; de pastoor nam het elke avond in een speciaal ontworpen koffer mee naar zijn slaapkamer.

Bij de ingebruikneming van de nieuwe parochiekerk in 195l werd een speciale Mariakapel ingericht, hierin zijn o.a. glas-in-loodramen van de Haarlemse kunstenaar Karel Trautwein aangebracht. Na de bevrijding vonden verschillende bedevaarten, met name van verkenners, plaats. Deze activiteiten behoren tot het verleden, de Mariakapel met de beeltenis van Onze Lieve Vrouw van den Polder heeft echter over belangstelling niet te klagen. Vele kerkbezoekers vertoeven vaak in deze ruimte voor gebed en menig kaarsje wordt opgestoken. In 2001 is het schilderij korte tijd gestolen geweest, maar weer teruggevonden.'

De vlag van de naar de Poldervrouwe genoemde verkennersgroep - deze kwam in 1945 op het idee bedevaarten te organiseren - bevindt zich in de kapel.

Zowel op het priesterkoor als op het oksaal staan orgels. Het orgel op het priesterkoor wordt alleen gebruikt wanneer een cantor of zangkoor de eredienst daar ondersteunt.
(tekst grotendeels uit de kerkgids H.H. Petrus en Pauluskerk)

KENNEN WE ZE NOG?

Aan enkele oudere parochianen is gevraagd of zij nog weten wie er in hun tijd pastoors, kapelaans en pastoraal werkers waren. Zij wisten er nog veel:

Pastoors:

H.H. Snel, J.K.P. Hendrikse, G.M.J. Rosenberg, P.A.E. de Rooij, P.J. van Hecke, P.C. de Maat, A.M.S. van Hees (overleden 31 januari 2023) en daarna dus T.F.P. de Deckere.

Kapelaans:

Th. Kempers, G.M.J. Rosenberg (vele jaren later dus teruggekomen als pastoor) A.J.M. van den Hemel, F. Haverbeke.

Broeders:

Caspar van Rosmalen werkte als pastoraal werker in de parochie. Verder waren er nog diverse andere broeders, die wel parochiaan waren, maar elders hun werkzaamheden hadden, onderwijs, maatschappelijk werk e.d. Namen die we ons herinneren zijn Victor Muller, Gaudens Brok, Gerrit Buijzeen Tom van Meijgaarden.
Een andere parochiaan vertelde dat hij op de christelijke pedagogische academie godsdienstles kreeg van pater Oomens.

Laten wij niet vergeten dat we afscheid hebben genomen van Ralf Grosser, en Alida van Veldhoven. Zij zijn in andere parochies gaan werken. Bernard van Lamoen overleed op 26 december 2017. De teamleider van het pastoraal team Geerten Kok is in 2025 met pensioen gegaan.

KENNEN WE ZE NU?

Het huidige pastoraal team werkt op Walcheren en De Bevelanden in het Samenwerkingsverband Boven de Schelde. Het team bestaat uit:
Pastoor Thaddy de Deckere, kapelaan Thai Nguyen, pastoraal werkster Ria Mangnus, projectleidster jonge gezinnen en jongeren Charlotte den Toonder, teamassistente Linda van Aardenne , teamleidster Eliza Oudshoorn en diaken Arjen Gernaert.

Het gebied is erg groot en in hun teamvergaderingen is het een hele puzzel waar vieringen plaats kunnen vinden.

SECULARISATIE

In het jubileumverslag van 1951- 1991 werd geschreven over de toenemende secularisatie van de kerk(en). In de afgelopen veertig jaar werden de kerken steeds meer geconfronteerd met deze secularisatie. Dit is het achteruitgaan of verdwijnen van de godsdienstige signatuur en het particuliere en openbare leven. Het leven ging zich steeds meer richten op het wereldse. Er was een massale uittocht uit de kerken. In veel plaatsen moesten door het afnemend kerkbezoek parochies worden samengevoegd en kerken werden gesloten. Sommigen werden afgebroken , waarbij parochianen met lede ogen toekeken. Het heil zoeken in terugkeer naar de situatie van voor 1965 is niet juist; verzet tegen de nieuwe tekenen van deze tijd is ook niet goed.
(Uit 'Kerk in beweging- blz 33 drs. P.A.E. de Rooij)

Ook in onze parochie kennen we het bovenstaande. Kerken zijn gesloten of al verkocht.
De Onze Lieve Vrouwkerk in Vlissingen is verkocht. Dit is nog steeds een verdrietige periode van de parochianen in Vlissingen. Ook in onze parochie kennen we leegloop. Kerken zijn gesloten of al verkocht, zoals de Onze Lieve Vrouwkerk in Vlissingen. Van de Emmanuelkapel van die kerk is door werkgroepleden een andere kapel gecreëerd namelijk de 'Onze Lieve Vrouwe Kapel.' Iedere week vindt daar een weekviering plaats en op zondag is er 1x per maand een eucharistieviering.
In het zomerseizoen is er elke zondag een viering in de Toeristenkerk Emmaus in Dishoek en iedere zaterdag is er een viering in het verpleeghuis Ter Reede.

De H.H. Petrus en Pauluskerk is de parochiekerk op Walcheren. Lange tijd is deze kerk ook matig bezocht. Er werd nogal eens gemopperd waar de jongeren bleven. Echter de laatste jaren komen er steeds meer jonge mensen en gezinnen.

In juni 2021 verscheen het boekje **'Geloof en Godsdienst in een seculiere samenleving'** van kardinaal Jozef De Kesel, de aartsbisschop van Mechelen-Brussel.

Zoals de titel aangeeft zoekt de kardinaal naar de plaats van de Kerk in de huidige seculiere samenleving. De kardinaal schetst hoe het christelijk geloof in de cultuur integreerde en hoe het christendom de drager van de cultuur werd, zodat een christelijke samenleving ('de christenheid') ontstond waarin het christendom als de culturele religie functioneerde. Dat veranderde met de opkomst van de moderne cultuur, met een samenleving waarin vrijheid, vooruitgang en emancipatie de grote waarden werden. Niet meer het geloof in God bundelt alle krachten in de huidige samenleving, maar het geloof in de mens en in zijn mogelijkheden. De Kerk moet deze veranderde situatie aanvaarden. Dat wil niet zeggen dat de Kerk zichzelf moet aanpassen aan wat in de huidige cultuur gangbaar is geworden.

De Kesel vergelijkt het met de situatie van een immigrant, die zijn eigen identiteit en traditie niet kan verloochenen, maar wel moet integreren in de samenleving die hem ontvangt.

Voortdurend vertellen media dat de kerken leeglopen. Het gaat niet goed met de Kerk, kijk maar hoe velen de Kerk verlaten. Maar zij verlaten de Kerk niet, stelt De Kesel, ze zijn er nooit binnen geweest. In de christelijk-religieuze cultuur gingen mensen naar de kerk omdat dat cultureel gestuurd werd. Nu komen mensen naar de kerk uit persoonlijke overtuiging.

Als we willen weten waarom de Kerk bestaat, moeten we ons afvragen of God de Kerk nodig heeft en heeft gewild. Daarvan is De Kesel overtuigd. Er is ontvankelijkheid voor Hem en Hij (zijn Liefde) krijgt een antwoord: in het individueel en gezamenlijk gebed, in verbondenheid en vriendschap. Daar toont de liefde voor God zich ook in daden, die laten zien wat God ter harte gaat. Dat is de opdracht van de Kerk: zorgen dat God een plaats vindt bij mensen, waar Hij ontvangen kan worden, waar Hij mensen tot leven mag brengen. Zo is de Kerk ook een teken voor de wereld. Ze getuigt van Gods aanwezigheid in de wereld en van zijn menselijkheid.
De Kerk zal nieuwe gelovigen werven doordat haar inzet aanstekelijk en aantrekkelijk is, en doordat gelovigen enthousiast duidelijk maken dat het goed doet om te geloven. De Kerk wil aanwezig zijn in de samenleving. Ze kan niet geprivatiseerd worden. Ze wil in de wereld doen wat haar eigen is, wat haar tot Kerk maakt: zoeken naar God, luisteren naar zijn Woord, antwoorden op zijn liefde in gebed en liturgie, en in liefdevolle zorg voor mens en wereld.

Tot slot vraagt De Kesel zich af wat de toekomst van de Kerk zal zijn in onze omgeving. Hij schetst die toekomst met vier trefwoorden:

- Een meer <u>bescheiden Kerk</u>, die aanvaardt dat ze niet meer de maatschappelijke positie heeft van vroeger en die zich met overtuiging situeert binnen de context van een moderne, seculiere en plurale cultuur.
- Een <u>kleinere Kerk</u>, die niet het grootste deel van de samenleving vertegenwoordigt. Haar kleinere omvang blijkt in de uitbouw van de territoriale pastoraal. De Kerk zal niet meer overal aanwezig zijn, maar voldoende plaatsen houden van reëel christelijk en kerkelijk leven met een vitale uitstraling naar buiten.
- Een meer <u>belijdende Kerk</u> die laat zien waar ze voor staat zonder zich aan te passen aan wat maatschappelijk evident is. Authentiek verwoordt ze haar identiteit.
- <u>Een Kerk die open is</u>, die geen sekte wordt en zich niet terugtrekt in een vesting, maar die open staat voor de wereld en met hart en ziel meeleeft met het lief en leed van mensen en van de wereld.

  (Samenvatting van het boek door drs. Geerten Kok, voormalig teamleider pastoraal team)

De Rooms-Katholieke Kerk in Nederland meldde begin 2026 dat het aantal mensen dat zich in 2024 aansloot (door doop of aanneming) met bijna 40 procent is toegenomen ten opzichte van 2023. Dat gaat om zo'n 600 'nieuwe' mensen. Hoewel de ontkerkelijking doorzet - met honderden per jaar - vindt een jonge generatie opnieuw de weg naar de katholieke kerk, althans meer dan voorheen.
(https://www.l1nieuws.nl/nieuws/3096053/valege-banken-naar-nieuwe-gezichten-het-katholicisme-wintterrein)

Ook in onze parochie zijn er jongeren gekomen die zich lieten dopen. Niet alleen jongeren, maar ook die gedoopt zijn in een andere kerk. Onze kerk is multicultureel geworden en we hebben te maken met andere tradities. Voor onze oudere parochianen is dat wennen.
'Wat gebeurt er nu in onze kerk?'
Er wordt geknield bij de communie, de H. Hostie kan op de tong gelegd worden, we hebben een internationale viering, Aanbidding van het Allerheiligste sacrament is uitgesteld. Devotie is meer in het zicht gekomen. "Gaan we terug naar voor 1965?" We gaan niet terug, we maken kennis met andere tradities en devoties in de tijd van nú. We leven in een nieuwe tijd waar we elkaar ontmoeten, ontdekken, waar we samen God loven en eren.

Hoe zien we zelf de toekomst? Kunnen we een beeld schetsen hoe we de Kerk over 25 jaar zien? Wat vinden we belangrijk om te doen in de kerk? Laten we elkaar vinden en verbinden in onze parochie!

Geraadpleegde literatuur:
- Website eigen parochie
- Folder Kerkgids HH. Petrus en Pauluskerk
- Aanpassing in de folder 'Metamorfose' Johan de Koning
- Boekje HH. Petrus en Pauluskerk Middelburg 1951-1991 drs P.A.E. de Rooij
- WWW. Zeeland.com
- drs Geerten Kok samenvatting 'Geloof en Godsdienst in een seculiere samenleving van kardinaal Jozef De Kesel'
- Nieuwsbrief H. Pater Damiaanparochie – beschrijving H. Petrus en H. Paulus
- https://jantoorop.com/ulftenaar-stond-model-voor-simon-van-cyrene/)
-Wikipedia – Petrus en Pauluskerk Middelburg